

POSEBNI PRILOG
IN MEMORIAM GORAZDU NIKIĆU

**GOVOR UZ ODAR
GORAZDA NIKIĆA
21. siječnja 2005.**

Dragi moj Gorazde,

Čovjek u svome življenju može pretpostaviti svakakva događanja. Ono međutim što nikako, pa ni u snu, nisam mogao pretpostaviti jest da ću se naći u situaciji da Tebe, kao svog starog, ali mnogo mlađeg, prijatelja, suradnika i nadasve dragog

čovjeka ispraćam na vječni počinak. U bitno različitoj, i premda uvijek veoma tužnoj, situaciji u proteklim sam se godinama nalazio kada sam ispraćao Tvoje i moje mnogo starije prijatelje, koji su dali veliki doprinos našoj ekonomskoj znanosti. To su dugogodišnji nekadašnji članovi Ekonomskog instituta, Zagreb - Rikard Lang, Drago Gorupić, Mijo Sekulić, Ivo Vinski, Ivan Krešić, Jugo Crnković, Branko Horvat i Jakov Sirotković. Svi su oni ostavili veliku prazninu kada su otišli sa scene života. No, dragi moj Gorazde, ta praznina, koliko kod bila velika, nije mjerljiva s onom prazninom koju si Ti za sobom ostavio. Jer Ti si u najpunijem smislu Te riječi scenu života napustio na samome vrhu svojih stvaralačkih znanstvenih pregnuća i ostvarenja. Odlazak sa scene života ni za jednog čovjeka i nikada nije dobrodošao, niti je došao u pravo vrijeme. Naš dragi Gorazd nas, međutim, napušta u vrijeme kada se s rezultatima svojih znanstvenoistraživačkih stvaralačkih napora našao u samoj središnjici i na samom vrhu najaktualnijih problema našega gospodarstva i naše ekonomske politike. Radio je veoma angažirano i s velikim entuzijazmom na

pripremanju znanstvenih priloga na osnovi kojih je ekonomska znanost morala i mogla ostvarivati utjecaje na ekonomsku politiku u smjeru promjene postojećeg pogrešnog modela privređivanja.

A to znači, u smjeru takvog modela privređivanja koji se ne zasniva na razvitku trgovine i na ekspanziji uvoza, već na razvitku proizvodnje i na ekspanziji izvoza. Gorazd Nikić pripadao je skupini hrvatskih ekonomista koji su najaktivnije i najorganiziranije djelovali u tome smjeru. Kao uporišne točke takvoga djelovanja Gorazdu Nikiću služili su i Ekonomski institut, Zagreb gdje je bio znanstveni savjetnik i voditelj projekata, posebno s područja ekonomske politike, a isto tako i Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, gdje se posebno isticao kao redoviti profesor znanstveno-nastavnim radom na području ekonomske politike.

Gorazd je i kao savjetnik Predsjednika Vlade Republike Hrvatske djelovao u smjeru boljeg povezivanja ekonomske znanosti i ekonomske politike. Rezultate svojih znanstvenih istraživanja Gorazd Nikić veoma je dobro i učinkovito primjenjivao i kao član Savjeta Hrvatske narodne banke, i kao član Savjeta Hrvatske Gospodarske komore. U tijeku mnogih godina, pa čak i za vrijeme opake bolesti, radio je na pripremanju konjunkturnih i investicijskih testova. To mu je omogućivalo da u okviru "Privrednog vjesnika" istražuje i objavljuje veoma aktualna i pouzdana Gospodarska kretanja. Zapravo, jedna od prvih Gorazdovih ljubavi u sferi znanosti odnosila se na privredna kretanja i ekonomsku politiku. U osloncu na Ifo institut (još prije mnogo godina) bio je u nas doajen u definiranju metodološke osnove i pripremanju konjunkturnih i investicijskih testova.

Njegova knjiga "Istraživanje konjunktura u Hrvatskoj" u izdanju Binoze, Zagreb godine 2001. o tome najbolje govori.

Dragi moj Gorazde,

Opraštajući se od Tebe, nezadrživo mi se nameću sjećanja na brojna događanja iz našeg zajedničkoga života i rada. Gorazd Nikić svoju je briljantnu znanstvenu karijeru započeo (na početku šezdesetih godina prošloga stoljeća) i završio u sredini prvoga desetljeća ovoga stoljeća u Ekonomskom institutu, Zagreb. U vrijeme njegovoga dolaska, poslije završenog studija bio sam zamjenik direktora Ekonomskog instituta, Zagreb i sudjelovao u donošenju odluke o njegovom prijemu. Sjećam se da je, pored ekonomije, njegove velika ljubav bila i glazba, jer je paralelno završio i studij klavira.

Ipak je prevladala orijentacija na znanost i to na znanstvenoistraživački i znanstvenonastavni rad. Gorazdova znanstvena karijera bila je briljantna. On je kao mladi znanstvenik magistrirao na Sveučilištu Yale, SAD, a doktorirao je na Sveučilištu u Zagrebu. Od samoga početka svoje znanstvene karijere Gorazd je pokazivao posebnu sklonost prema primijenjenoj ekonomiji općenito, a posebno

prema analizi privrednih kretanja i ekonomskoj politici. Iz toga je područja vodio brojne projekte i sudjelovao je u njihovoj izvedbi. Gorazd je bio veoma reformski orijentiran. U devedesetim su godinama, njegovu pažnju sve više plijenili problemi djelotvornog razvitka makroekonomskog okruženja u osamostaljenoj državi, Republici Hrvatskoj.

Problemi monetarne i tečajne politike bili su u prvome planu. Na taj je način Gorazd Nikić ušao u oštru bitku s najtežim problemima aktualne ekonomske politike. A za takvu bitku nije bilo potrebno samo veliko znanje, nego i mnogo više od toga - za to su bili potrebni veliko profesionalno poštenje i velika ljudska hrabrost.

U tom su sklopu znanstvene aktivnosti posebnu pozornost privukli radovi "Lice i naličje inflacije i stabilnog tečaja - Slika Dorianina Graya" iz godine 1999. i rad "Gospodarski rast Hrvatske i politike tečaja" iz godine 2003. Ti su radovi objavljeni u časopisu Hrvatskog društva ekonomista "Ekonomski pregled" u kojem je Gorazd mnogo godina bio jedan od najaktivnijih urednika i autora. Na tradicionalnom Opatijskom savjetovanju hrvatskih ekonomista u studenome godine 2003. posebnu je pozornost privukao Gorazdov rad "Gospodarski aspekti pristupa Hrvatske Europskoj uniji - proteklih deset godina i deset godina ispred nas". Ne znam nijedan drugi rad koji je tako kristalno jasno i diferencirano razradio različite varijacije o temi "pristupa Hrvatske Europskoj uniji". Zbog toga sam u opatijskim porukama prošlog studenoga u kontekstu pristupa EU rekao "Neću spominjati relevantne doprinose nazočnih autora koje smo čuli, ali ću spomenuti radove s kojima nas je na prošlogodišnjem savjetovanju upoznao Gorazd Nikić (koji zbog bolesti nije nazočan)". U dugom nizu radova Gorazda Nikića spomenuti ću samo još jedan. To je njegova knjiga koja se pojavila na svršetku godine 2003. pod naslovom "Tranzicija u Hrvatskoj - Deset godina stabilnosti cijena i tečaja". To je bilo i njegovo posljednje veoma kompleksno upozorenje da se moraju činiti pomaci u smjeru promjene modela razvitka prema proizvodnji i izvozu. Gorazd opetovano upozorava nositelje ekonomske politike da naši problemi nisu aprecirana kuna, što je pojava u većini zemalja, nego preaprecirana kuna, što je pojava samo u Hrvatskoj.

I baš kada se činilo da su za te probleme neki čimbenici ekonomske politike počeli pokazivati nešto više sluha, Gorazd napušta scenu života. Ima ipak dosta osnova za pretpostavku da će duboke brazde koje je zaorao, nešto prije ili poslije, dati prijeko potrebne plodove. Gorazd Nikić bio je čovjek ne samo velikih znanstvenih i pedagoških sposobnosti, nego i čovjek velikih ljudskih kvaliteta. Gorazd nije znao mrziti, ali je znao voljeti. Oko sebe je stvarao ozračje toplih ljudskih odnosa, tolerancije, spremnosti za dijalog, podršku i pomoć. U znanosti neka formalna hijerarhija ne znači mnogo, ako uopće nešto i znači. I premda je bio veoma istaknut i u javnosti poznat, tražen i cijenjen znanstvenik i kao redoviti sveučilišni profesor i kao

znanstveni savjetnik Ekonomskog instituta, Zagreb, njegovo se temeljno karakterno obilježje ogledalo u skromnosti, nenametljivosti i veoma izraženoj samozatajnosti. Zato je imao brojne prijatelje koji su ga poštovali, voljeli i cijenili.

Gorazd je bio i veoma druželjubiv i bio je veliki ljubitelj prirode. Osobno je obrađivao svoj vinograd u neposrednoj blizini Zagreba. Njegovu su klet bar jednom godišnje posjećivali prijatelji, tamo se uz dobro vino, koje je Gorazd osobno proizveo i prijateljski časkalo, ali su se vodile i ozbiljne stručne rasprave.

Gorazd je bio i veoma nježan i brižan otac. Sjećam se kako se veselio na isti način kao i njegov sin Neven koji je držao kormilo kada smo se vozili brodicom ispred moje kuće u Malom Lošinjju. To je bilo davno. Neven je još bio dijete, a sada je već student na istome Fakultetu na kojem mu je otac studirao. Ovom prilikom i sinu Nevenu, i supruzi Suzani, sestri Jasmini, šogoru Mladenu i nećaku Mislavu i drugim članovima obitelji izražavam najiskreniju sućut.

Na kraju, dragi moj Gorazde, moram ipak izraziti i riječi hvale i riječi posljednjeg pozdrava. Te riječi izgovaram sa velikom tugom u ime tvojih brojnih prijatelja iz Ekonomskog instituta Zagreb iz Hrvatskoga društva ekonomista, iz redakcije časopisa "Ekonomski pregled" kao i mnogih drugih.

Neka Ti je, dragi moj Gorazde, za sve ono što si učinio za promociju naše ekonomske znanosti, za odgoj naše mlade generacije i za sve drugo u korist razvitka "Lijepe naše" vječna hvala i slava.